

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
GRAZIELLA BEZZINA**

Seduta tat-22 ta' Marzu, 2013

Talba Numru. 499/2011

**Jesmond D'Amato
ID 473369 (M)**

VS

Patrick Sammut

It-Tribunal,

Ra l-Avviz tat-talba li permezz tieghu l-attur talab illi l-konvenut ghandu jhallas lill-attur ir-rimamenti bilanc ta' seba' mija u hamsin ewro (€750) formanti parti minn somma akbar, rapprezentanti forniture u xoghol relattiv in konnessjoni mal-formazzjoni u tqeghid ta' tarag tal-irham fil-fond tieghu liema xoghol gie rez u ezegwit fuq ordnijiet ta' l-istess konvenut.

Bl-ispejjez u imghaxijiet inkluz dawk tal-ittra legali sad-data tal-hlas effettiv kontra l-konvenut li huwa ngunt in subizzjoni.

Ra r-risposta tal-konvenut, li permezz taghha eccepixxa illi qed jichad kategorikament il-fatti kif esposti mill-attur fl-avviz tat-talba tieghu u dan ghaliex ix-xoghol u l-materjal maghmul mill-attur ma kienitx tal-kwalita' pattwita; Illi l-istess irham li uza l-attur ghax-xoghol maghmlu minnu ma kienx dak li ghazel il-konvenut skond sample li nghatat lill-istess konvenut meta mar jordna l-irham flimkien mal-attur; Salv eccezzjonijiet ulterjuri kif jirrizultaw matul it-trattazzjoni tal-kaz.

Ghaldaqstant il-konvenuti jirrespingu t-talba tal-attur u jitlob lil dan l-Onorabbli Tribunal sabiex jichad it-talba tieghu, bl-ispejjez kontra tieghu.

Semgha x-xhieda tal-partijiet u tax-xhieda mressqa minnhom u ha konjizzjoni tad-dokumenti pprezentati minnhom.

Ikkunsidra,

Illi l-attur qed jitlob hlas minghand il-konvenut tas-somma ta' seba' mija u hamsin ewro (€750), bilanc minn somma akbar, rapprezentanti l-prezz miftiehem bejn il-partijiet sabiex tqieghed il-granit fit-tarag tar-residenza tal-konvenut. Illi l-prezz miftiehem kien ta' elf u hamsin ewro (€1,050) li kien jikkomprendi l-granit li kien ser jintuza kif ukoll il-*mano d'opera*. Illi minn dan il-prezz thallas l-ammont ta' tliet mitt ewro (€300), u ghalhekk kien jonqos illi jithallas il-bilanc.

Illi l-granit kellu jitwahhal fit-tarag ta' barra tar-residenza tal-konvenut, liema xogholijiet gew ezegwiti fis-Sajf 2010. Illi l-materjal li ntuza gie akkwistat mill-attur meta, flimkien mal-konvenut, marru ghand importatur tal-granit gewwa l-Mgarr, u wara li l-konvenut ghazel il-granit, l-attur ftiehem mal-importatur li jikkonsenjha ghandu sabiex ikun jista' jqattghu sabiex iqieghdu fil-post. Illi dwar il-prezz tal-granit, dan kien inkluz fil-prezz miftiehem bejn il-partijiet, u ghalhekk kien l-attur li hallas lis-*supplier*.

Illi dan ix-xoghol ta' tqeghid tal-granit sar f'Awissu 2010, u l-konvenut mar ghand l-attur diversi drabi sabiex jara dwar l-andament tax-xogol, kemm waqt illi l-granit kien ghadu foglia shiha, u anke meta l-attur beda jaqtaghha.

Illi xehed rapprezentant tal-istabbiliment kummercjali minn fejn l-attur xtara l-granit, u cioe' minghand J & J Gauci Granite Limited, illi kkonferma li l-partijiet marru flimkien f'Gunju 2010 sabiex il-konvenut jghazel il-granit li kien mehtieg, u skond dan l-istess xhud, talbuh tip ta' granit partikolari, mgharuf bhala *rosa porinetto*, u wara li l-konvenut ikkonferma li ghogbu, ftehm u dwar il-kwantita' li kienet mehtiega sabiex iwettaq ix-xoghol miftiehem, liema materjal gie kkonsenjat ghand l-attur.

Illi dwar is-*sample* li ghamel referenza ghaliha l-konvenut, u li tidher mir-ritratt a fol. 19 tal-atti, dan l-istess xhud qal li meta persuna tmur ghandhom sabiex jghazel il-granit flimkien mal-klijent taghhom, li f'dan il-kaz kien l-attur, jekk dik il-persuna tavvicinathom, huma jghidula sabiex tavvicina lill-appaltatur. Illi ghalhekk eskluda l-possibilita' illi ta xi *sample* mill-granit lill-konvenut, oltre li ddikjara li huma m'ghandhomx magna sabiex jaqtghu l-folji tal-granit, u peress illi mir-ritratt jidher illi din giet maqtugha, allura jkompli jeskludi li taha hu lill-konvenut. Qal illi meta jintalab *sample*, ikisser parti zghira minn kantuniera tal-foggia b'mazza. B'referenza ghar-ritratti li gew ipprezentati mill-konvenut, dan ix-xhud iddikjara illi l-granit li ghazel il-konvenut kien jaqbel ma' dak li jidher fir-ritratt ta' isfel a fol 19 tal-atti.

Illi l-konvenut iddikjara illi din ma kienitx l-ewwel bicca xoghol li nkariga lill-attur sabiex iwettaq, u fl-okkazjonijiet precedenti, hu hallas lill-attur ghaliex kien sodisfatt tax-xoghol li ghamel. Illi kien avvicina lill-attur sabiex jqieghead il-granit fit-tarag ta' barra, u peress illi l-ghatba tal-bieb ta' barra u t-tarag ta' gewwa fid-dar 'gia kellhom il-granit mqieghead, l-istess konvenut xtaq illi l-granit tat-tarag ta' barra jkun iqarreb kemm jista' jkun ma' dak li 'gia kien hemm fil-post. Illi l-attur urih *sample* ta' granit, izda dan ma kienx jaqbel, u ghalhekk ftehm u illi jmorru flimkien ghand l-importatur tal-granit li l-attur kien solitament jixtri l-

granit minghandu sabiex jghazlu granit iehor. Illi wara li s-sid tal-fabbrika tal-granit urihom diversi tipijiet ta' granit, iddecidew u qablu li ghandhom jiehd u minn tip partikolari.

Illi ghalkemm il-konvenut kien miftiehem mal-attur li ser jibda x-xoghol f'Gunju 2010, dan baqa' ma bediex, u eventwalment u ghalkemm il-konvenut kien ser isiefer fl-ahhar ta' Lulju 2010, l-attur informah li kien ser jahdem f'dak iz-zmien li jkun imsiefer, u li kien dispost li jikri, a spejjez tieghu stess, *generator* minhabba li ma kienx ser ikollu access ghall-provvista tad-dawl. Illi fil-fatt hekk gara, u meta l-konvenut gie lura mis-safar sab illi x-xoghol ta' tqeghid tal-granit kien kwazi kompletat, u li kien jonqos biss li jitqiegheed il-granit fuq l-ahhar skaluna tat-tarag.

Illi l-konvenut xehed illi hekk kif irritorna lura mis-safar u ra l-granit mqiegheed, mill-ewwel innota illi dan ma kienx l-istess tip ta' granit li kienu ftehm u dwaru, u meta l-konvenut gibed l-attenzjoni tal-attur dwar dan, dan tal-ahhar qallu li kien jehtieg illi jinhasel il-granit – peress li kien fih hafna trab – qabel ma jiddikjara li ma kienx jaqbel. Hu qal li hekk ghamlu, u anke stennew ftit taz-zmien sabiex jaraw jekk ikunx hemm xi kambjament fil-kulur tal-granit, izda kien evidenti illi dan il-granit ma kienx jaqbel ma' dak li kien hemm 'gia mwahhal, u lanqas ma dak li ghazel il-konvenut. Il-konvenut isostni illi s-*sample* tal-granit li tidher fir-ritratt a fol. 19 tal-atti, tahlil ir-rapprezentant tas-socjeta' J & J Gauci Granite Limited. Illi ghalkemm kien konsapevoli tal-fatt illi l-granit li kien ser jigi mqiegheed fit-tarag ta' barra ma kienx ser ikun identiku ghal dak li 'gia kien hemm imqiegheed fir-residenza tieghu, pero' xtaq illi jsib granit li jqarreb kemm jista' jkun mieghu.

Illi l-konvenut mhux dispost li jhallas lill-attur ghax-xoghol imwettaq minnu ghaliex ghandu l-intenzjoni li, maz-zmien, jaqla' u jbidel il-granit li gie mwahhal mill-attur, u li ghalhekk ser ikollu l-ispejjez sabiex jaqla' dan il-granit u jerga' jqieghe du mill-gdid.

Ikkunsidra,

Illi l-kontestazzjoni tal-konvenut f'din l-azzjoni m'hix dwar jekk il-bilanc mitlub hux dovut, in kwantu mhux kontestat illi kien hemm ftehim dwar il-prezz ta' elf u hamsin ewro (€ 1,050), li minnhom thallsu tliet mitt ewro (€ 300), u li ghalhekk fadal bilanc ta' seba' mija u hamsin ewro (€750), u lanqas m'hu qed jigi kkontestat illi x-xoghol ta' tqeghid tal-granit gie mwettaq mill-attur. Madanakollu, qed jikkontesta l-azzjoni in bazi tal-fatt illi x-xoghol ta' granit sar b'materjal differenti minn dak miftiehem u maghzul mill-konvenut. Illi anke f'dan ir-rigward, il-kontestazzjoni tal-konvenut m'hix dwar il-kwalita' tal-granit, u cioe' illi dak li gie mqieghed huwa b'xi mod inferjuri ghal dak maghzul, izda li t-tip ta' granit li ntuza huwa differenti minn dak miftiehem, u filwaqt illi l-granit li kellu jintuza huwa tat-tip *rosa beta*, gie kkonsenjat u mqieghed tip iehor mgharuf bhala *rosa porinetto*. Illi konsegwenza ta' dan hemm differenza bejn il-granit li jinsab fit-tarag intern tar-residenza tal-konvenut u l-ghatba tal-bieb ta' barra, u t-tarag ta' barra tar-residenza tal-konvenut fejn gie mqieghed mill-attur il-granit mertu ta' din il-kawza.

Illi mir-ritratti li gew ipprezentati mill-konvenut, id-differenza fil-kulur u d-disinn tal-granit li gie mqieghed mill-konvenut u dak li kien 'gia *in situ* (a fol. 19 tal-atti, ritratt ta' isfel), hija evidenti. Illi l-partijiet mhux qed jaqblu dwar x'wassal sabiex gie mqieghed tip ta' granit differenti minn dak li xtaq il-konvenut, u li allegatament ftehm u dwaru meta marru fil-fabbrika ta' J & J Gauci Granite Limited.

Illi l-verzjonijiet li taw iz-zewg partijiet ma jwassal sabiex jitfa' ebda dawl fuq x'wassal sabiex tqieghed granit differenti minn dak li 'gia kien hemm fir-residenza tal-konvenut, u lanqas ma jirrizulta jekk l-attur – waqt li kien qed iqieghed il-granit – setax jara l-ghatba li fuqha kien hemm 'gia l-granit mqieghed qabel, ghaliex f'dak il-kaz kellu jinnota d-differenza. Illi skond il-verzjoni moghtija mill-konvenut, hu kien imsiefer waqt illi x-xoghol kien qed jigi mwettaq, u kien biss fi stadju inoltrat tax-xogholijiet illi setgha jigbed l-attenzjoni tal-attur dwar id-differenza fil-granit.

Illi l-attur isostni illi l-granit li gie mqieghed minnu fir-residenza tal-konvenut huwa l-granit li dan tal-ahhar ghazel, filwaqt illi l-konvenut isostni illi hu kien ghazel tip iehor ta' granit, u mhux dak li gie mqieghed. Illi fil-fehma tat-Tribunal, ix-xhieda moghtija minn Clayton Gauci, ghan-nom ta' J & J Gauci Granite Limited m'hix daqstant attendibbli, ghaliex lill-konvenut ma kienx jafu – hlief tramite tal-attur, u seta' ltaqa' mieghu biss l-aktar f'zewg okkazonijiet – u ghalhekk huwa improbbabbli li jiftakar x'granit ghazel il-konvenut, u wkoll tenut kont tal-fatt illi, kif iddikjara l-istess xhud, l-attur generalment juza wiehed minn erba' (4) tipijiet ta' granit, u ghalhekk it-Tribunal iqis li huwa ferm improbbabbli illidan ix-xhud ftakar *di sento* liema minn dawn l-erba' (4) tipijiet ta' granit kien ghazel il-konvenut.

Illi l-konvenut isostni illi hu ma ghandux jigi kkundannat ihallas ghax-xoghol li gie mwettaq mill-attur mhux ghaliex ma sarx sew, izda ghaliex sar b'granit differenti minn dak li ghazel hu, u qal ukoll illi dan il-granit ser ikollu jaqilghu u jibdlu b'iehor simili ghal dak li 'gia kellu fir-residenza tieghu. Illi dwar dak li gie allegat mill-konvenut ma jirrizultax illi sar xejn, in kwantu ma gew ipprezentati ebda stejjem dwar l-ispiza li tkun mehtiega sabiex dan il-granit jinjala', u jerga' jitqieghed mill-gdid. Illi dan oltre l-fatt, illi mill-atti processwali ma jirrizultax illi l-konvenut qatt informa formalment lill-attur dwar l-ilmenti tieghu, u wisq anqas ma ppropona ebda azzjoni fil-konfront tal-attur in bazi ta' dak allegat minnu, u cioe' illi *“...x-xoghol u l-materjal maghmul mill-attur ma kienitx tal-kwalita' pattwita.”*

Illi skond l-insenjament tal-qrati taghna, gialadarba l-persuna li tkun tat ix-xoghol lill-appaltatur ma tkunx hadet ebda azzjoni fil-konfront tal-appaltatur ghan-nuqqasijiet fix-xoghol tieghu, allura tali *“... eccezzjoni tal-konvenuta hi destinata li tfalli gialadarba bil-fatt taghha stess il-konvenuta tilfet kull dritt li seta' kellha. ... Jekk si tratta minn inadempjenza tal-kuntratt fis-sens ta' non-konformita' mal-ispecifications jew ma' l-arti u s-sengha hawn ukoll il-konvenuta kellha r-rimedju li tirrifjuta l-oggett materjalment jew jekk tkun ircevietu, billi tghaddi ghad-*

depozitu tieghu taht l-awtorita' tal-Qorti. Hi kellha imbaghad in konsegwenza ghal dan tipprocedi bl-appozita azzjoni jew ghar-rexxissjoni tal-ftehim jew li ggieghel lill-appaltatur inadempjenti jesegwixxi l-obbligazzjoni meta dan ikun possibbli. Dan fuq il-bazi tal-patt kommissorju, sottostratt tal-kuntratt bilaterali kollha. ... Hu del resto principju komunement applikat fil-gurisprudenza li jekk bniedem ikun jaf bi stat ta' fatt li jintitolah jezercita dritt u jhalli dak l-istat ta' fatt jipprogreddixxi minghajr ma jagixxi ghad-dritt tieghu, allura t-titolari tad-dritt jista' jitqies, fic-cirkostanzi kongruwi, li jkun irrinunzja ghal prosegwiment ta' dak id-dritt." **Fredrick Micallef et noe vs May Sullivan (Qorti tal-Appell – Sede Inferjuri) deciza fit-22 ta' Novembru 2002.**

Illi applikat dan l-insenjament ghal kaz odjern jirrizulta illi x-xoghol lmentat gie mwettaq f' Awissu 2010, u li minn dak iz-zmien 'l hawn, il-konvenut f'din il-kawza ma ha ebda azzjoni fil-konfront tal-attur sabiex dan tal-ahhar rimedja ghan-nuqqasijiet fix-xoghol tieghu, filwaqt illi l-granit mqieghed minnu baqa' *in situ* ghall-uzu u tgawdija tal-istess konvenut, u mill-atti processwali ma jirrizultax illi l-konvenut ha ebda azzjoni sabiex jispossessa ruhu minn dak il-materjal u x-xoghol li gie kkonsenjat u mwettaq mill-attur. Illi ghalhekk, u fic-cirkostanzi, it-Tribunal ser jghaddi sabiex jichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut, u jakkolji t-talba tal-attur.

Ghaldaqstant, filwaqt illi t-Tribunal jichad l-eccezzjonijiet sollevati mill-konvenut, jilqa' t-talba tal-attur u jikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur is-somma ta' seba' mija u hamsin ewro (€750.00), bl-imghax mid-data tal-prezentata tal-Avviz tat-talba.

L-ispejjez ikunu a karigu tal-konvenut.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----